Prof. Marcel Lapteş – etnolog

UN TALENTAT POET POPULAR DIN PĂDURENIME – AUREL ALIC

În 1977 am fondat în cadrul **Centrului Creației Populare Hunedoara**, cum se numea atunci, Asociația artiștilor sub genericul „**Mioriţa**". Era în fapt un cenaclu de literatură populară de sorginte țărănească ce aduna oameni cu har poetic din satele hunedorene în ale folclorului local, dar mai ales, pe aceia care "creau poezii populare".

Scopul acestei asociații era acela de a valorifica creația literară din arealul etnofolcloric hunedorean cu dorința, ascunsă, de a ne opune campaniei stupide de **laicizare** a folclorului intreprinsă de cultura dirijată comunistă. De-a lungul existenței sale această mișcare s-a constituit într-un fenomen folcloric de mare importanţă culturală în care poeţii populari şi-au făcut o adevărată **profesiune de credinţă** în ceea ce priveşte promovarea valorilor patrimoniale în domeniul culturii tradiţionale atât de chinuită şi maltratată de politrucii culturali până la revoluţie, care doreau să elimine fascinanta prezenţă creştină din întreg eposul popular, ca fiind nocivă pentru „formarea omului nou". Fenomenul poeţilor populari a cuprins un număr restrâns de artişti folclorici care au contribuit la formarea şi consolidarea conceptului de **poezie populară nouă**. Îi menţionez cu dragoste dar şi cu nostalgie pe câţiva, membri fondatori şi animatori neobosiţi, promotori ai esteticii versului popular:

Aurel Alic

Aurel Alic, Romulus Bunea, Ioan Buştea, Ana Demian, Nicolae M. Isac, Moldovan Milionor, Sânziana Moldovan, Maria Oprea, Ileana Lazăr Podar, Ioana Precup şi **Ion Taurescu** pe care i-am numit întotdeauna **„minunaţi meşteri, calfe şi zidari"** ai frumuseţii şi trăiniciei versului popular.

O personalitate aparte a acestui fenomen literar a fost neîntrecutul iubitor şi creator al poeziei folclorice – **Aurel Alic** din Dăbâca Ţinutului Pădurenilor care prin talentul său poetic şi-a câştigat cu prisosinţă un loc de frunte în galeria artiştilor populari hunedoreni.

S-a născut la 26 noiembrie 1923 în satul **Dăbâca** din comuna **Topliţa** într-o familie de ţărani, tatăl **Alic Arsenie** gospodar de frunte al satului şi mama **Eveta Murar** o cunoscătoare profundă a datinilor, obiceiurilor şi credinţelor pădurenilor. Şcoala elementară o face în satul natal iar mai târziu în 1940 este încorporat în armată. De atunci încep primele sale creaţii literare profund inspirate de folclorul satului şi a literaturii de cătănie. Din această perioadă a lăsat un caiet de poezii valorificate mai târziu în cenaclul „Mioriţa". Participă pe frontul de răsărit în Al Doilea Război Mondial, începând cu luna aprilie 1941 şi până în august 1945 iar apoi îl găsim luptând în Cehoslovacia, pe frontul de vest, până în aprilie 1945. Experienţa cumplită a războiului îl va inspira în creaţia poetică tot într-un manuscris intitulat **Din război** unde vom găsi poezii ca **Ardealul, Ce-ţi doresc eu, ţară, Doină, Pământ străbun** care vor apărea ulterior în ziare şi reviste literare. Lăsat la vatră la sfârşitul lui 1945 se va căsători cu **Rafila Cerişeriu**, în 1946, care-i va fi aproape de preocupările culturale şi artistice. Ca mulţi pădureni din satul lui se va specializa ca miner la Intreprinderea Minieră Hunedoara de unde se va şi pensiona.

În comunitatea satului va fi apreciat de locuitorii Topliţei drept un membru activ în structurile administrative fiind unul din factorii care au contribuit la construirea şcolii şi a Căminului Cultural din Dăbâca precum şi la electrificarea comunei. În acest timp a depus o rodnică activitate culturală locală şi judeţeană, reorganizând **cetele de colindători**, cele **de jocuri populare**, formaţiile de **obiceiuri tradiţionale** ale **nunţilor** şi şezătorilor, pledând cu hotărâre pentru păstrarea autenticităţii tuturor acestor manifestări. La nivelul judeţului Hunedoara activează ca membru fondator al Asociaţiei Artiştilor Populari **„Din toată inima"**, participând la manifestări literare şi din afara judeţului la **Consfătuirea scriitorilor ţărani** de la Arad, la Cenaclul **Paul Târbăţiu** de la Reşiţa şi la **Festivalul Condeierilor Plugari** din Timişoara. A fost toată viaţa un admirator al costumului popular pădurenesc pe care l-a purtat cu demnitate şi mândrie la marile manifestări folclorice. La o consfătuire a poeţilor populari de la Arad spunea: „Nu există fală mai mare în tot Ţinutul Pădurenilor decât portul nostru străvechi al pădurenilor (...) alături versul poeţilor populari constituie comoara neasemuită a poporului nostru" arătând „că peste tot în satele noastre trebuie să purtăm straiele pădureneşti precum preoţii

în biserici (...) iară şcoala să înveţe pruncii ce însemnătate are la noi". În această perioadă va publica poezii în revistele **Albina** şi **Gazeta satelor** fiind prezent în prima antologie publicată în judeţ de Centrul Creaţiei Populare Deva intitulată **Patriei - din toată inima**. După revoluţie consătenii îl aleg primar al comunei Topliţa, în mandatul 1992-1996 sprijinind comunitatea în realizarea unor obiective economice şi culturale în satele comunei.

Activitatea poetului popular Aurel Alic este cu adevărat remarcabilă, întreaga sa creaţie va fi oglindită în revistele timpului.

Singurul regret pe care l-a avut toată viaţa a fost acela al nereuşitei publicării poeziilor sale într-un volum de versuri, din cauza vitregiilor timpului. Dar opera poetică este prezentă în antologiile judeţene: **Patriei – din toată inima,** 1982; **Florile pământului**, 2002; **Constelaţia satelor**, 2014 şi **Fântâna dorurilor**, 2017.

A plecat în grădinile Domnului în 1997 lăsând în urmă o viaţă plină de împliniri culturale, dedicată satului păstrător de datini şi obiceiuri strămoşeşti, acela al pădurenilor, făcându-şi din aceasta o adevărată profesiune de credinţă în tot ceea ce a realizat, ca un prinos de recunoştinţă adus tuturor pădurenilor, după cum plastic se exprima:

„La mine acasă e timp de vară,
Cu turmele din deal coboară
În sunetele clopotului sfânt
Ce-mi linişteşte poemu-n cuvânt.
Pământul meu de Românie dragă
Se strânge-n suflet fără tăgadă
Aicea-i Ardealul, glie de flori
Luminat peste tot cu cărări.

Asta-i Ţara de dor şi stâncă
Simţirea românului cea mai adâncă
Binecuvântat şi iubit pământ
De la naştere şi pururea sfânt".

(„Despre ţară...", în vol. „Fântâna dorurilor", 2017)

Costume populare din Ghelar, jud. Hunedoara (foto: Adler)